

Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om beredskap för räddningsinsatser samt räddningstjänst på flygplats;

TSFS 2019:25

Utkom från trycket
den 15 mars 2019

beslutade den 28 februari 2019.

LUFTFART

Transportstyrelsen föreskriver¹ följande med stöd av 6 kap. 7 § luftfartsförordningen (2010:770) och beslutar följande allmänna råd.

Serie AGA

Inledande bestämmelser

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas vid drift av flygplatser som har beviljats ett certifikat enligt Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2019:18) om godkännande av flygplats. Föreskrifterna ska även tillämpas vid utbildning av personal som ska utöva räddningstjänst på certifierade flygplatser.

Föreskrifterna gäller inte för flygplatser som enbart är avsedda för helikopter verksamhet.

Definitioner och förkortningar

2 § I dessa föreskrifter används följande förkortningar och definitioner.

<i>ambulansflyg</i>	flygning med, eller i syfte att hämta, sjuka eller skadade personer, blod, organ, medicinska förnödenheter eller medicinsk personal, då omedelbar och snabb transport är nödvändig
<i>inflygningsområde</i>	fastställt område på marken eller vattnet i anslutning till en banas tröskel, vilket har en fastställd utsträckning i sida och längd och vars mittlinje utgör en förlängning av banans centrumlinje

¹ Se Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster.

<i>insatsledare</i>	person vid flygplatsen som på uppdrag av den kommunala räddningstjänsten leder en räddningsinsats tills den kommunala räddningstjänsten tar över ledningen
<i>insatstid</i>	tid som passerar från det första anropet till flygplatsens räddningstjänst till dess att släckmedel kan appliceras med en tömningshastighet av minst 50 procent av tömningshastigheten för den aktuella flygplatskategorin
<i>kommersiell flygtransport</i>	regelbunden eller oregelbunden transport som utförs med luftfartyg för att mot ersättning förflytta passagerare, frakt eller post
<i>maximal startmassa (MTOM)</i>	maximal massa (vikt) hos ett luftfartyg vid start, beräknad vid början av startrullsträckan

Ömsesidigt erkännande

3 § Varor som lagligen saluförs i en annan medlemsstat i Europeiska unionen eller i Turkiet, eller som har sitt ursprung i och som lagligen saluförs i en Eftastat som är part i EES-avtalet förutsätts vara förenliga med denna åtgärd. Tillämpningen av denna åtgärd omfattas av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 764/2008 av den 9 juli 2008 om förfaranden för tillämpning av vissa nationella tekniska regler på produkter som lagligen saluförts i en annan medlemsstat och om upphävande av beslut nr 3052/95/EG (EUT L 218, 13.8.2008, s. 21).

Planering och övningar inför räddningsinsatser på flygplats

4 § Den som driver en flygplats ska upprätta en plan för räddningsinsatser. Planen ska stå i proportion till flygverksamhetens omfattning, och vid behov samordnas med lokalsamhällets plan för nödsituationer.

5 § För planen för räddningsinsatser gäller följande:

1. Planen ska innehålla en redogörelse för hur eventuell samordning ska ske mellan nödvändiga samhällsfunktioner.

2. Planen ska prövas genom regelbundna övningar på flygplatsen med högst två års mellanrum. Vid behov ska övningar även genomföras tillsammans med nödvändiga samhällsfunktioner för att säkerställa att samordningen enligt punkt 1 kan genomföras effektivt. Delövningar ska genomföras under mellanliggande år för att säkerställa att brister som identifierats vid de regelbundna övningarna är åtgärdade.

3. Om en betydande del av in- eller utflygningarna vid flygplatsen sker över svår terräng och vatten, ska planen omfatta tillgång till och samverkan med andra räddningstjänstfunktioner som är anpassade för ändamålet.

Allmänna råd

Planen för räddningsinsatser bör minst ha följande innehåll:

1. När larm ska utlösas och hur insatser ska koordineras.
 2. En beskrivning av hur en fast, eller vid behov mobil, samordningscentral inrättas för samordning av räddnings- och krisinsatser på flygplatsen.
 3. Instruktioner till individer eller enheter om de åtgärder som krävs för att initiera och genomföra planen.
 4. Förfaranden för att i en nödsituation leda evakuerade passagerare till ett säkert område.
- Planen bör på ett klart och tydligt sätt konkretiseras i instruktionerna, där ett eller flera förfaranden garanterar att målen nås.
- Planen bör visa hur personalens psykiska och fysiska förmåga att hantera nöd- och krissituationer upprätthålls i räddningsorganisationen.
- Larmsystem, kommunikationssystem och kartmaterial bör finnas på flygplatsen för att underlätta alarmering och kommunikation.

Räddningstjänst på flygplatser

6 § Den som driver en flygplats ska tillhandahålla räddningstjänst för kommersiella flygtransporter. Räddningstjänst behöver dock inte tillhandahållas vid flygningar som definieras som ambulansflygningar.

Den primära uppgiften för flygplatsens räddningstjänst är att genomföra insatser för att rädda liv vid luftfartsolyckor som inträffar inom flygplatsen eller i dess närhet. Om det brinner i samband med en luftfartsolycka, ska räddningstjänsten göra en släckinsats för att möjliggöra en nödutrymning.

Om det med hänsyn till flygplatsens verksamhet och de kommersiella flygtransporternas omfattning inte går att etablera räddningstjänst inom flygplatsens organisation, kan Transportstyrelsen godkänna att en annan leverantör tillhandahåller räddningstjänsten.

Detta gäller under förutsättning att

1. flygplatsen genom analyser och värderingar inom ramen för systemet för säkerhetsledning kan visa att flygsäkerheten hålls på en acceptabel nivå,
2. insatstiden hålls så kort som möjligt och kan godtas av Transportstyrelsen,
3. flygplatsen trafikeras av flygplan vars MTOM är 10 000 kg eller lägre, och
4. flygplatsen trafikeras av flygplan vars godkända kabinkonfiguration är inrättad för färre än 20 passagerare.

Allmänna råd

Flygplatsens närhet bör minst omfatta flygplatsområdets gränser inklusive inflygningsområdena och inflygningsljusinstallationernas längd. Det möjliga insatsområdet i flygplatsens närhet bör bestämmas i dialog med den kommunala räddningstjänsten.

7 § Den som driver en flygplats ska se till att

1. det finns tillräckligt med personal, utrustning och släckmedel för att kunna tillhandahålla räddningstjänst på flygplatsen och för att kunna säker-

ställa att den publicerade nivån på räddningstjänst upprätthålls samt att kravet på insatstid uppfylls,

2. omfattningen på flygplatsens räddningstjänst står i proportion till den största typen av luftfartyg som trafikerar flygplatsen,

3. den utrustning som används för flygplatsens räddningstjänst är anpassad till flygplatsen och dess närhet, och

4. insatstiden för flygplatsens räddningstjänst inte överstiger 3 minuter till någon del av en bana, under förutsättning att sikten är god och att de planerade insatsvägarna är fria från vatten, is eller snö. Detta gäller dock inte om flygplatsen utnyttjar undantaget i 6 § tredje stycket.

Allmänna råd

Räddningsstyrkan bör bestå av en insatsledare och minst det antal personer ur räddningstjänstpersonalen som anges i tabellen, så att de fordon och den utrustning som krävs för insatsen kan bemannas och användas i full omfattning.

<i>Maximal startmassa (kg)</i>	<i>< 18 000</i>	<i>18 000–27 000</i>	<i>>27 000–100 000</i>	<i>>100 000–500 000</i>	<i>>500 000</i>
<i>Antal personer</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>6</i>	<i>8</i>

Flygplatsens räddningstjänst bör kunna göra insatser så snabbt som möjligt till samtliga delar av flygplatsens färdområde.

8 § Den som driver en flygplats ska se till att den personal som ska utöva räddningstjänst har rätt utbildning och är behörig att arbeta i flygplatsmiljön samt att det finns ett utbildnings- och kontrollprogram.

Inom ramen för programmet ska personalens kompetens verifieras genom praktiska brand- och räddningsövningar. Personalen ska ha genomgått grundläggande utbildning. Den som tillhandahåller grundläggande utbildning för räddningstjänst på flygplats ska uppfylla kraven i bilagan. Repetitionsutbildning ska genomföras i den omfattning och med den regelbundenhet som krävs med hänsyn till luftfartsverksamhetens omfattning.

Räddningstjänst kategorier

9 § Flygplatsoperatörens räddningstjänst ska fastställa vilken skyddsnivå flygplatsen har och vilken räddningstjänstkategori som krävs utifrån skyddsnivån. Räddningstjänstkategorin fastställs med hjälp av längden på det största luftfartyget som trafikerar flygplatsen. Om den utvändiga kabinbredden är större än den kabinbredd som motsvarar flygplanslängden i tabellen, ska den närmast högre räddningstjänstkategori väljas.

Under perioder då flygplatsen trafikeras huvudsakligen av mindre flygplan än de som ligger till grund för räddningstjänstkategori, får räddningstjänsten anpassas efter den flygplatskategori som gäller under denna avgränsade period, oberoende av antal flygplansrörelser.

Räddningstjänst-kategori	Flygplanets totala längd	Största utvändiga kabinbredd
1	< 9 m	2 m
2	9 m – < 12 m	2 m
3	12 m – < 18 m	3 m
4	18 m – < 24 m	4 m
5	24 m – < 28 m	4 m
6	28 m – < 39 m	5 m
7	39 m – < 49 m	5 m
8	49 m – < 61 m	7 m
9	61 m – < 76 m	7 m
10	76 m – ≤ 90 m	8 m

10 § När antalet rörelser med flygplan i den högsta kategorin som vanligen använder flygplatsen är färre än 700 under de mest trafikintensiva, på varandra följande tre månaderna, får skyddsnivån som tillhandahålls vara en kategori lägre än den kategori som fastställts enligt 8 §.

Släckmedel och vattentillgång

11 § Flygplatsens räddningstjänst ska ha tillgång till den mängd släckmedel som framgår av tabellen nedan. Utrustningen ska kunna tömmas i den hastighet som framgår av tabellen. Tabellen anger medelvärden för mängd släckmedel och tömningshastighet.

Total vatten- och skumvätskekapacitet per flygplatskategori								
Flygplats-kategori	Expanderande skumvätska Typ A		Filmbildande skumvätska Typ B		Filmbildande skumvätska Typ C		Kompletterande släckmedel	
	Vatten (L)	Tömnings-hastighet skumlösning/ minut (L)	Vatten (L)	Tömnings-hastighet skumlösning/ minut (L)	Vatten (L)	Tömnings-hastighet skumlösning/ minut (L)	Torra Släck-medel (kg)	Tömnings-hastighet (kg/sekund)
1	350	350	230	230	160	160	45	2,25
2	1 000	800	670	550	460	360	90	2,25
3	1 800	1 300	1 200	900	820	630	135	2,25
4	3 600	2 600	2 400	1 800	1 700	1 100	135	2,25
5	8 100	4 500	5 400	3 000	3 900	2 200	180	2,25
6	11 800	6 000	7 900	4 000	5 800	2 900	225	2,25
7	18 200	7 900	12 100	5 300	8 800	3 800	225	2,25
8	27 300	10 800	18 200	7 200	12 800	5 100	450	4,5
9	36 400	13 500	24 300	9 000	17 100	6 300	450	4,5
10	48 200	16 600	32 300	11 200	22 800	7 900	450	4,5

12 § För flygplatskategori 1 och 2 får upp till 100 % av vattenmängden ersättas med kompletterande släckmedel. För övriga flygplatskategorier får

upp till 30 % av vattenmängden för detergentskumvätska typ A ersättas med kompletterande släckmedel.

Vid ersättning ska följande formler användas:

a) 1 kg kompletterande släckmedel = 1 liter vatten för produktion av expanderande skumvätska typ A.

b) 1 kg kompletterande släckmedel = 0,66 liter vatten för produktion av filmbildande skumvätska typ B.

Undantag

13 § Transportstyrelsen kan medge undantag från dessa föreskrifter.

1. Denna författning träder i kraft den 1 maj 2019.

2. Genom författningen upphävs Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2010:29) om beredskap för räddningsinsatser samt räddningstjänst på flygplats.

På Transportstyrelsens vägnar

JONAS BJELFVENSTAM

Linnéa Ekström
(Sjö- och luftfart)

Bilaga. Utbildning för personal som ska utöva räddningstjänst på flygplats

1. Den som tillhandahåller utbildning för räddningstjänstpersonal på flygplats ska ha personal och utrustning i tillräcklig omfattning. Utbildningen ska ske i en ändamålsenlig miljö.

Den som tillhandahåller utbildning ska ha

- a) en etablerad ledningsfunktion samt personal med tillfredsställande kvalifikationer och erfarenhet för att tillhandahålla en utbildning som uppfyller kraven i punkt 2 i denna bilaga,
- b) tillgång till hjälpmedel, lokaler och utrustning som behövs för den typ av utbildning som erbjuds,
- c) en fastställd kursplan där utbildningarnas innehåll, upplägg och längd framgår, och
- d) ett kvalitetssystem för att säkerställa kvaliteten hos tillhandahållna utbildningar.

2. Utbildningar för räddningstjänstpersonal på flygplats ska vara anpassade efter den befattning som personalen ska ha och baseras på en kursplan som minst innehåller följande delar:

- a) Flygplatskännedom och kännedom om hur räddningstjänstfordon ska framföras på färdområdet.
- b) Nödutgångar i luftfartyg och möjligheter att bryta upp ett luftfartyg för att ta sig in.
- c) Kommunikationssystem för räddningsinsatser på flygplatsen inklusive alarmering.
- d) Hur man ska använda släckutrustning och andra redskap som krävs för att uppfylla insatskraven.
- e) Hur släckmedel ska användas.
- f) Assistans och hur man ska ge första hjälpen vid evakuering av luftfartyg.
- g) Hur utrustning för livräddning i luftfartyg ska användas.
- h) Hur bränder i luftfartyg ska bekämpas.
- i) Hantering av farligt gods i samband med räddningstjänst på flygplats.
- j) Räddningstjänstpersonalens arbetsuppgifter enligt flygplatsens plan för räddningsinsatser.
- k) Skyddskläder och andningsskydd.
- l) Människors psykiska och fysiska förmåga att hantera nöd- och krissituationer.
- m) Praktiska övningar på de typer av luftfartyg som trafikerar flygplatsen och med räddnings- och släckutrustning som används, inklusive övningar som omfattar brand i trycksatta bränsleledningar.